

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 1 kwietnia 2025 r.

Poz. 2202

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.183.2025 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 27 marca 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr 71/XV/2025 Rady Gminy Rędziny z dnia 18 lutego 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w Rędzinach, w części określonej w:

- 1) § 3 uchwały, jako sprzecznej z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.), dalej jako „Konstytucja RP”;
- 2) § 2 Załącznika Nr 1 do uchwały, jako sprzecznej z art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 87 ust. 1 i 2 oraz art. 94 Konstytucji RP,
- 3) § 4 ust. 2 Załącznika Nr 1 do uchwały, jako sprzecznej z art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 ze zm.) w związku z art. 2 Konstytucji RP”;
- 4) § 5 pkt 2 Załącznika Nr 1 do uchwały w zakresie użytego w nim sformułowania „przekazanymi w trwałe zarząd lub inne formy władania”, jako sprzecznej z art. 14 ustawy w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 679);
- 5) § 7 Załącznika Nr 1 do uchwały, jako sprzecznej z art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym,
- 6) § 19 Załącznika Nr 1 do uchwały – jako sprzecznej z art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 87 ust. 1 i 2 oraz art. 94 Konstytucji RP.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 18 lutego 2025 r. Rada Gminy Rędziny przyjęła uchwałę Nr 71/XV/2025 w sprawie uchwalenia statutu Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w Rędzinach. Statut Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w Rędzinach stanowi – zgodnie z § 1 uchwały – Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały (a nie, jak mylnie wskazano, Załącznik do uchwały).

W podstawie prawnej uchwały wskazano m. in. art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h i art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 14 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 25 lutego 2025 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała w części jest niezgodna z prawem i powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego w tej części z przyczyn opisanych poniżej.

Podstawę do nadania statutu samorządowemu zakładowi budżetowemu stanowi art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym rada gminy w drodze uchwały wydaje akty prawa miejscowego w sprawach organizacji urzędów i instytucji gminnych.

W pierwszej kolejności należy wskazać na § 3 uchwały: *Traci moc uchwała Rady Gminy Rędziny nr 18/XXI/2016 z dnia 23 lutego 2016 r. w sprawie uchwalenia statutu Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w Rędzinach.*

Przedmiotowa uchwała, zgodnie z jej § 4 *wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.* Tymczasem zgodnie z § 4 uchwały uchylanej, tj. uchwały Nr 18/XXI/2016 Rady Gminy Rędziny z dnia 23 lutego 2016 r. w sprawie uchwalenia statutu Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w Rędzinach, uchwała ta weszła w życie z dniem podjęcia. Nie zawierała ona zatem regulacji dotyczącej jej ogłoszenia w trybie przewidzianym dla aktów prawa miejscowego i jej wejście w życie nie zostało uzależnione od urzędowej promulgacji. W ocenie organu nadzoru niedopuszczalne było uchylenie aktem prawa miejscowego, uchwały nie posiadającej takiego charakteru. Uchylenie uchwały powinno nastąpić w takim samym trybie, w jakim weszła w życie uchwała uchylana. Charakter prawny aktu uchylającego jest obowiązkowo taki sam jak aktu uchylanego. Przepisy uchylające mają charakter niesamodzielny. W przeciwieństwie do przepisów merytorycznych nie służą one bezpośrednio do wyrażania norm prawnych, lecz do wyeliminowania z obrotu prawnego przepisów merytorycznych. Oznacza to, że uchwała uchylająca akt niepublikowany w sposób właściwy dla prawa miejscowego, również nie powinna zostać opublikowana w dzienniku urzędowym. Nie może być bowiem tak, by uchwała uchylana nie była opublikowana w wojewódzkim dzienniku urzędowym, a już uchylenie tego aktu w tym dzienniku promulgacyjnym było publikowane. Rozwiązanie takie powodowałoby nieczytelność i chaos w zakresie obowiązywania uchwał ogłoszonych w tym publikatorze.

Zakwestionowana regulacja § 3 uchwały narusza podstawowe zasady polskiego systemu prawnego wyrażone w art. 2 Konstytucji RP.

Przechodząc dalej należy wskazać na następujące regulacje statutu Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w Rędzinach, które naruszają prawo w sposób istotny:

- zdaniem organu nadzoru § 2 Statutu zawierający wykaz aktów prawnych, na podstawie których działa Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w Rędzinach, wykracza poza zakres delegacji ustawowej i narusza hierarchię aktów prawnych. Rada Gminy nie jest uprawniona do przesądzania w drodze aktu prawa miejscowego o stosowaniu przepisów prawa znajdujących się w aktach wyższego rzędu, którymi są ustawy. Zgodnie z art. 87 Konstytucji RP źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia (ust. 1). Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego (ust. 2). Powyższa norma konstytucyjna ujmuje prawo jako przykład systemu, uporządkowanego i niesprzecznego zbioru norm, zredagowanych w postaci przepisów prawnych, obowiązujących w danym miejscu i czasie. Jedną z cech charakterystycznych dla prawa stanowionego wyłaniającą się z powyższego przepisu jest hierarchia aktów prawnych, czyli hierarchiczne uporządkowanie aktów prawnych zależne od organu państwa, który był ich twórcą. Podstawową zasadą obowiązującą przy rozpatrywaniu hierarchii aktów prawnych jest fakt, iż każdy akt niższego rzędu musi być zgodny z aktem rzędu wyższego. Akt niższego rzędu nie może też rozstrzygać o obowiązywaniu i stosowaniu aktu wyższego rzędu, albowiem ten obowiązuje i jest stosowany z mocy prawa – z racji funkcjonowania w systemie prawnym. Jak stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 25 lipca 2019 roku: *Zauważyć należy, iż funkcją stanowionego prawa miejscowego nie jest informowanie adresata tego aktu o różnych regulacjach obowiązującego prawa, lecz funkcję tę stanowi regulowanie określonej materii (problematyki) w zakresie niewykraczającym poza ustanowioną delegację ustawową (sygn. akt II OSK 1782/18, publikowany w CBOSA).* Stwierdzić należy, że rada gminy obowiązana jest przestrzegać zakresu upoważnienia ustawowego udzielonego jej przez ustawę w zakresie tworzenia aktów prawa miejscowego. Wobec zaś faktu, że ustawa nie przewiduje dla Rady Gminy uprawnienia do rozstrzygania o obowiązywaniu aktów ustawowych, należy uznać, że Rada normując materię określoną § 2 Statutu istotnie naruszyła prawo, to jest art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 87 ust. 1 i 2 oraz art. 94 Konstytucji RP. Nawet gdyby uznać, że powyższy przepis ma charakter nie normatywny, a wyłącznie informacyjny, to wskazać należy, że w treści aktów prawa miejscowego nie zawiera się regulacji o charakterze informacyjnym. Z tych względów przepis § 2 Statutu należy uznać za istotnie naruszający prawo;

- § 4 ust. 2 statutu, zgodnie z którym *Organy samorządu Gminy Rędziny oraz inne jednostki organizacyjne i pomocnicze Gminy Rędziny mogą powierzać Zakładowi wykonywanie zadań innych niż określone w § 5.-§ 6 pod warunkiem zapewnienia środków finansowych niezbędnych do wykonywania zleconych zadań.* Przepis ten w sposób istotny narusza prawo i jest sprzeczny z art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych w zw. z art. 2 Konstytucji RP.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż określenie przedmiotu działania zakładu budżetowego jest jednym z najistotniejszych postanowień Statutu. Dlatego też powinien być on określony w sposób precyzyjny; tak, aby nie zachodziły wątpliwości co do tego, jakie zadania zakład ten będzie wykonywał. Tymczasem, zdaniem organu nadzoru przedstawione wyżej sformułowanie cytowanego przepisu statutu powoduje, iż określony przez Radę przedmiot i zakres działań wykonywanych przez Zakład ma charakter jedynie otwarty. Rada dopuściła bowiem możliwość wykonywania przez Zakład innych zadań powierzonych mu przez organy Gminy, jednostki organizacyjne lub jednostki pomocnicze. Rada wprowadziła zatem dowolność co do przedmiotu działalności Zakładu. To powoduje z kolei, iż statut Zakładu w tej części jest nieprecyzyjny. Należy zatem uznać, iż wszelkie postanowienia statutu nadające otwarty charakter zadaniom wykonywanym przez Zakład są niedopuszczalne. Pozostawienie powyższego przepisu może doprowadzić do sytuacji, w której zakład będzie wykonywał zadania, których z mocy ustaw wykonywać nie może. Ponadto, dopuszczenie możliwości wykonywania przez zakład budżetowy innych zadań, nie wymienionych w statucie i przewidzianych w innym trybie niż zmiana statutu tego zakładu, musi zostać uznane za działanie naruszające prawo, a zwłaszcza art. 2 Konstytucji RP w sposób istotny. Z przepisu art. 2 Konstytucji RP wynika nakaz przestrzegania reguł przyzwoitej legislacji, które obejmują m.in. konieczność przestrzegania zasady określoności przepisów prawa, której istota sprowadza się do ustanowienia obowiązku organu wyposażonego w kompetencje prawotwórczą do konstruowania przepisów w sposób poprawny, precyzyjny i jasny (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 maja 2004 r., sygn. akt K 4/03, OTK ZU 2004, nr 5, poz. 41). Wyżej cytowana regulacja statutu nie spełnia opisanych wymogów, dlatego oceniona winna być jako naruszenie art. 16 ust. 2 pkt 2 ustawy w zw. z art. 2 Konstytucji RP;

- w § 5 pkt 2 statutu wskazano, że przedmiotem działalności Zakładu jest realizacja zadań Gminy w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb społeczności Gminy Rędziny, czyli administrowanie wydzielonymi gruntami wraz z położonymi na nich budynkami i urządzeniami trwale związanymi z gruntem, stanowiących własność Gminy Rędziny, przekazanymi w trwałą zarząd lub inne formy władania oraz ich utrzymania i ochrona.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na art. 14 ustawy, zgodnie z którym: *Zadania własne jednostki samorządu terytorialnego w zakresie:*

- 1) *gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi,*
 - 2) *dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,*
 - 3) *wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,*
 - 4) *lokalnego transportu zbiorowego,*
 - 5) *targowisk i hal targowych,*
 - 6) *zieleni gminnej i zadrzewień,*
 - 7) *kultury fizycznej i sportu, w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,*
 - 7a) *pomocy społecznej, reintegracji zawodowej i społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,*
 - 8) *utrzymywania różnych gatunków egzotycznych i krajowych zwierząt, w tym w szczególności prowadzenia hodowli zwierząt zagrożonych wyginięciem, w celu ich ochrony poza miejscem naturalnego występowania,*
 - 9) *cmentarzy*
- *mogą być wykonywane przez samorządowe zakłady budżetowe.*

Wskazany przepis wprowadza zamknięty katalog zadań, które mogą być wykonywane przez samorządowe zakłady budżetowe. Przekazanie temu zakładowi zadań wykraczających poza ten katalog stanowi istotne naruszenie art. 14 ustawy.

Stosownie do unormowania zawartego w art. 9 ustawy o samorządzie gminnym:

1. *W celu wykonywania zadań gmina może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi.*
2. *Gmina oraz inna gminna osoba prawna może prowadzić działalność gospodarczą wykraczającą poza zadania o charakterze użyteczności publicznej wyłącznie w przypadkach określonych w odrębnej ustawie.*
3. *Formy prowadzenia gospodarki gminnej, w tym wykonywania przez gminę zadań o charakterze użyteczności publicznej, określa odrębna ustawa.*
4. *Zadaniami użyteczności publicznej, w rozumieniu ustawy, są zadania własne gminy, określone w art. 7 ust. 1, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych.*

Ponadto, ustawodawca w odniesieniu do zakładów budżetowych przesądził jednoznacznie, że zakład budżetowy może wykonywać tylko zadania o charakterze użyteczności publicznej. Wynika to wprost z art. 7 ust. 1 ustawy o gospodarce komunalnej, zgodnie z którym *działalność wykraczająca poza zadania o charakterze użyteczności publicznej nie może być prowadzona w formie samorządowego zakładu budżetowego*. Oznacza to *a contrario*, że w formie zakładu budżetowego jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić jedynie taką działalność, która polega na wykonywaniu zadań o charakterze użyteczności publicznej, zaś mówiąc bardziej konkretnie – mogą prowadzić wyłącznie działalność, która polega na bezpośrednim dostarczaniu i świadczeniu (a nie organizowaniu) usług o charakterze użyteczności publicznej, czyli usług powszechnie dostępnych, zaspokajających pewne szczególne i kwalifikowane potrzeby wspólnoty samorządowej (potrzeby o charakterze użyteczności publicznej), a mianowicie potrzeby elementarne, absolutne, podstawowe i występujące powszechnie (w sferze infrastruktury technicznej albo też w sferze infrastruktury społecznej) oraz świadczonych w sposób bieżący i nieprzerwany (Marek Szydło, *Ustawa o gospodarce komunalnej, Komentarz*, Warszawa 2008 r., Komentarz do art. 7).

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w Rędzinach, będący samorządowym zakładem budżetowym, nie może zatem – stosownie do przepisu art. 7 ust. 1 ustawy o gospodarce komunalnej – prowadzić działalności wykraczającej poza zadania o charakterze użyteczności publicznej. Tymczasem, w ocenie organu nadzoru, wskazane w wyżej cytowanej regulacji zadanie polegające na administrowaniu innymi nieruchomościami niż stanowiące własność Gminy Rędziny nie mieści się w sferze zadań użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych.

Wprawdzie zadaniami użyteczności publicznej są zadania własne gminy w zakresie gospodarki nieruchomościami, a art. 14 ustawy wylicza wśród zadań, które może prowadzić zakład – gospodarkę mieszkaniową, jednak administrowanie nieruchomościami obcymi nie może być uznane za realizację zadań o charakterze użyteczności publicznej. Jest to zadanie polegające głównie na świadczeniu usług komercyjnych na rzecz podmiotów zewnętrznych.

Stanowisko takie zajął również Naczelny Sąd Administracyjny Oddział Zamiejscowy we Wrocławiu w wyroku z dnia 11 września 2003 r. (sygn. akt II SA/Wr 1234/03, publ. w CBOSA). Sąd stwierdził, że działalność polegająca na odpłatnym świadczeniu, na podstawie odrębnych umów, podmiotom innym niż gmina, usług dotyczących zarządzania nieruchomościami nie wchodzi w zakres zadań własnych gminy wymienionych w art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, ma charakter komercyjny i jako taka wykracza poza zadania o charakterze użyteczności publicznej. Sąd w uzasadnieniu podkreślił, że zaliczenie określonych zadań do sfery użyteczności publicznej jest uzależnione w pierwszej kolejności od zaliczenia danego zadania w ogóle do katalogu zadań własnych gminy (tylko takie zadania mogą być wykonywane w ramach działalności komunalnej). Należy podzielić pogląd Sądu, że zarządzanie nieruchomościami osób fizycznych i prawnych nie jest zadaniem własnym gminy. Żaden przepis prawa nie przewidywał wykonywania przez gminę tego typu działalności, tj. zarządzania nieruchomościami wspólnymi innych niż gmina osób prawnych i fizycznych. Jakkolwiek na rynku istnieje popyt na tego rodzaju specjalistyczne usługi, to jednak jest on ograniczony i nie można tych potrzeb określić mianem „zbiorowych potrzeb wspólnoty” (ludności).

Stanowisko takie zajął również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach, który w wyroku z dnia 14 stycznia 2014 r. sygn. akt IV SA/Gl 176/13 (publ. w CBOSA) stwierdził, iż zadanie polegające na świadczeniu usług w zakresie zarządzania wspólnotami mieszkaniowymi nie może być wykonywane przez zakład budżetowy. Wyjaśniając powody stwierdzenia niezgodności z prawem uchwały, sąd wskazał, iż „nie ma

normy materialnoprawnej stwarzającej podstawę do podjęcia uchwały w zaskarżonym brzmieniu”. Podobnie w tej sprawie wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny, który w wyroku z dnia 20 kwietnia 2022 r., sygn. akt III OSK 4400/21, (publ. w CBOSA) wskazał, że *nie ulega wątpliwości, że „zarządzanie i administrowanie nieruchomościami mieszkalnymi nienależącymi do gminnego zasobu nieruchomości” nie jest zadaniem o charakterze użyteczności publicznej, gdyż celem jego nie jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych (art. 1 ust. 2 u.g.k.), ani nie jest to zadanie własne gminy, wymienione w art. 14 u.f.p. (...) Jeśli „zarządzanie i administrowanie nieruchomościami mieszkalnymi nienależącymi do gminnego zasobu nieruchomości” nie jest zadaniem o charakterze użyteczności publicznej, to nie może być wykonywane przez samorządowy zakład budżetowy (por. także wyrok WSA w Gliwicach z dnia 13 grudnia 2023 r., sygn. akt III SA/GI 558/23, CBOSA).*

Reasumując, regulacja zawarta w § 5 pkt 2 Statutu w zakresie użytego w nim sformułowania „przekazanymi w trwały zarząd lub inne formy władania”, jest niezgodna z art. 14 ustawy w związku z art. 7 ust. 1 ustawy o gospodarce komunalnej, co czyni zasadnym stwierdzenie jej nieważności w tej części;

- w § 7 Statutu Rada Gminy postanowiła, iż *organem sprawującym nadzór nad działalnością Zakładu, w zakresie określonym przepisami prawa jest Wójt gminy Rędziny* (ust. 1). *W ramach sprawowanego nadzoru Wójt Gminy Rędziny jest upoważniony do: 1) określenia kierunków działania Zakładu; 2) dokonywania przez swoje organy kontroli działalności rzeczowo-finansowej Zakładu; 3) wstrzymania wykonania decyzji Kierownika Zakładu oraz zobowiązania Kierownika Zakładu do jej zmiany lub uchylecia.* Zdaniem organu nadzoru, postanowienie, na mocy którego nadzór nad wskazanym Zakładem budżetowym sprawuje organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego, nie mieści się w zakresie upoważnienia określonego w art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym. Przepis ten upoważnia radę do stanowienia w kwestiach organizacji wewnętrznej urzędów i instytucji gminnych, natomiast nie do wyznaczania relacji pomiędzy nimi a organami gminy, w tym również do stanowienia o tym, który organ będzie posiadał kompetencje nadzorcze wobec jednostki organizacyjnej i do czego będzie upoważniony. Wobec powyższego należy uznać, iż Rada Gminy Rędziny nie miała kompetencji do regulowania kwestii nadzoru nad działalnością gminnej jednostki organizacyjnej. Stanowi to przekroczenie upoważnienia ustawowego z art. 12 ustawy;

- w § 19 Statutu wskazano, co następuje: *W sprawach, nieuregulowanych niniejszym Statutem mają zastosowanie powszechnie obowiązujące przepisy prawa.* W ocenie organu nadzoru taka regulacja Statutu narusza zasadę hierarchicznego systemu źródeł prawa, wynikającą z art. 87 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji RP. Z kwestionowanej regulacji Statutu wynika, że w pierwszym rzędzie zastosowanie znajduje Statut, a dopiero w sprawach w nim nieuregulowanych przepisy powszechnie obowiązujące. Tym samym przyznano pierwszeństwo przepisom Statutu przed ww. przepisami. Zastrzeżenie, jakie zostało zawarte w § 19 Statutu dopuszczalne jest jedynie w aktach tego samego rzędu. Niezgodne z Konstytucją jest zaś stawianie przepisów prawa miejscowego przed przepisami ustaw. Stanowi to istotne naruszenie prawa i powoduje konieczność eliminacji z obrotu prawnego takich regulacji (por. m.in. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 15 marca 2007 r. sygn. akt II SA/Wr 745/06; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 września 2012 r. sygn. akt II OSK 1818/12, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych). Jak podkreślił Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 5 kwietnia 2012 r., sygn. akt IV SA/Wr 81/12 (publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych): „przepis aktu prawa miejscowego nie może bowiem przewidywać prymatu stosowania przed ustawami oraz rozporządzeniami wykonawczymi, wobec których jest hierarchicznie niższy. Taka klauzula może obowiązywać w ramach aktów prawnych tego samego rzędu. W sytuacji zatem, gdy rozstrzygnięcie może nastąpić tak na podstawie przepisów aktu prawa miejscowego, jak i przepisów powszechnie obowiązujących na terenie całego kraju, powinno ono znaleźć oparcie o przepisy hierarchicznie wyższe”.

Powyżej opisane uchybienia należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od daty jego podjęcia (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOSA).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr 71/XV/2025 Rady Gminy Rędziny z dnia 18 lutego 2025 r. w sprawie uchwalenia statutu Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej w Rędzinach – w części określonej na wstępie, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz